

BOLESTI HLAVY – RODINA PŘÍPRAVKŮ

ZÁKLADNÍ – stoupání jangu jater

- **s hleny: ČISTÝ JANG** (*Clear Yang* – T40)
- **z prázdnoty krve jater: PRUŽNOST BAMBUSU** (*Bend Bamboo* – T14):

ZÁKLADNÍ – prázdnota krve jater

- **PROJASNĚNÍ OČÍ** (*Brighten the Eyes* – T06)

ČISTÝ JANG (*Clear Yang* – T40)

Hlavní přípravek pro chronické bolesti hlavy vycházející z kombinace stoupání jangu jater a hlenů. Častá příčina chronických bolestí hlavy, neboť stoupající jang jater dopravuje hleny do hlavy. Kombinace těchto dvou faktorů pravděpodobně u dospělých představuje nejčastější příčinu chronických bolestí hlavy.

Časté chronické bolesti hlavy tupého charakteru společně s pocity tíže a otupělosti hlavy a závratěmi (způsobují hleny), rozostřené vidění, přerušované záchvaty závažných pulzujících bolestí hlavy ze stoupajícího jangu jater.

ČISTÝ JANG také vyživuje krev, aby pomohl zkrotit jang jater, a doplňuje jang ledvin, aby pomohl přeměně hlenů. Je-li prázdnota krve jater výraznější, je možno ČISTÝ JANG kombinovat s PROJASNĚNÍM OČÍ (T06); s užíváním ČISTÉHO JANGU dopoledne a PROJASNĚNÝCH OČÍ odpoledne. Je-li prázdnota jangu ledvin výraznější, je možno ČISTÝ JANG kombinovat s POSÍLENÍM KOŘENŮ (T02); s užíváním ČISTÉHO JANGU odpoledne a POSÍLENÍ KOŘENŮ dopoledne. Jedná-li se naopak místo prázdnoty jangu ledvin o prázdnotu jin ledvin, ČISTÝ JANG je třeba kombinovat s VYŽIVENÍM KOŘENŮ (T01); s užíváním ČISTÉHO JANGU dopoledne a VYŽIVENÍ KOŘENŮ navečer. Je-li výraznější prázdnota čchi sleziny, je třeba ČISTÝ JANG kombinovat s UTIŠENÍM STŘEDU (T12); s užíváním ČISTÉHO JANGU odpoledne a UTIŠENÍ STŘEDU dopoledne.

ČISTÝ JANG je také prvořadý přípravek u chronických závratě, které často postihují starší osoby.

PRUŽNOST BAMBUSU (*Bend Bamboo* – T14)

Hlavní přípravek pro chronické bolesti hlavy ze stoupání jangu jater na pozadí prázdnoty krve jater: tato situace je obzvláště častá u žen. Tento typ bolestí hlavy má povahu pulzování a objevuje se po stranách hlavy, spáncích či za očima. Může být jednostranný či oboustranný a často strany mění. Hojně bývá provázen i pocity na zvracení, zvracením a zrakovými poruchami.

Pokud stoupání jangu jater vzniká z prázdnoty ledvin, může být PRUŽNOST BAMBUSU přidružena buď s POSÍLENÍM KOŘENŮ (T02) v případě prázdnoty jangu ledvin, nebo s VYŽIVENÍM KOŘENŮ (T01) v případě prázdnoty jin ledvin. Kombinuje-li se PRUŽNOST BAMBUSU s POSÍLENÍM KOŘENŮ, užívá se PRUŽNOST BAMBUSU navečer (řekněme 4 tablety) a POSÍLENÍ KOŘENŮ dopoledne (také 4 tablety). Je-li prázdnota krve velmi výrazná a vyžaduje-li mimořádné doplňování, je třeba PRUŽNOST BAMBUSU kombinovat s PROJASNĚNÍM OČÍ (T06), kdy PRUŽNOST BAMBUSU by se užívala odpoledne a PROJASNĚNÍ OČÍ dopoledne.

Pokud se bolesti hlavy objevují ve spojitosti s menstruací a stoupání jangu jater pochází z prázdnoty ledvin, můžeme využít jiný postup. Žena může užívat PRUŽNOST BAMBUSU po dobu přibližně dvou týdnů před a během menstruace (6 tablet denně) a POSÍLENÍ KOŘENŮ nebo VYŽIVENÍ KOŘENŮ (v závislosti na tom, zda je přítomna prázdnota jangu ledvin, resp. jin ledvin) po dobu přibližně dvou týdnů po menstruaci (6 tablet denně). Je-li prázdnota krve výraznější, může brát PROJASNĚNÍ OČÍ po dobu přibližně dvou týdnů po menstruaci a PRUŽNOST BAMBUSU přibližně dva týdny před a během menstruace.

PROJASNĚNÍ OČÍ (*Brighten the Eyes – T06*)

Velmi vhodný k ošetření chronických bolestí hlavy z prázdnoty krve jater. Chronické bolesti hlavy z prázdnoty krve jater jsou povahy tupé a objevují se buď na čele, nebo vrcholku hlavy. Ulehčuje od nich odpočinek. U žen se zhoršují po menstruaci.

PROJASNĚNÍ OČÍ podobně jako PRUŽNOST BAMBUSU (T14) krotí jang jater, překryv účinků PRUŽNOSTI BAMBUSU a PROJASNĚNÍ OČÍ je zde následující: oba vyživují krev jater a krotí jang jater, avšak hlavní dopad PRUŽNOSTI BAMBUSU je na krocení jangu jater (a tedy ošetření projevů, vrchoku *biao*), zatímco hlavní dopad PROJASNĚNÍ OČÍ spočívá ve vyživení krve jater, jeho účinek na krocení jangu jater je slabší (a proto ošetřuje kořen *ben*). Z tohoto důvodu mohou být oba, PRUŽNOST BAMBUSU i PROJASNĚNÍ OČÍ, používány u chronických bolestí hlavy ze stoupajícího jangu jater a prázdnoty krve. PRUŽNOST BAMBUSU by se použila, jsou-li časté akutní ataky a bolest je závažná. PROJASNĚNÍ OČÍ by se použilo, pokud jsou ataky málo časté a bolest je výrazně méně závažná. Vedle toho je možno PROJASNĚNÍ OČÍ použít i u bolestí hlavy vycházejících čistě z prázdnoty krve jater, tj. bez jakéhokoliv stoupání jangu jater.

BOLESTI HLAVY Z PLNOSTI

- **stoupání jangu jater:** PROJASNĚNÍ OČÍ (*Brighten the eyes – T06*) , PRUŽNOST BAMBUSU (*Bend Bamboo – T14*), ČISTÝ JANG (*Clear Yang – T40*)
- **oheň jater:** VYPUŠTĚNÍ OHNĚ (*Drain fire – T41*)
- **protichůdná čchi:** VOLNOST ÚSTŘEDNÍ DRÁHY (*Penetrating Vessel – T57*)
- **vlhkost:** VYSUŠENÍ POLÍ (*Drain Fields – T21*), LEHKOST SVALŮ (*Ease the Muscles – T20*), VÍTÁNÍ VŮNĚ (*Welcome Fragrance – T23*)
- **hleny:** ČIRÉ MOŘE (*Limpid Sea – T42*), JASNÁ DUŠE (*Clear the Soul – T27*)
- **stagnace čchi jater:** OSVOBOZENÍ LUNY (*Freeing the Moon – T32*), PROPUKNUTÍ SMÍCHU (*Break into a Smile – T17*), UVOLNĚNÍ SEVŘENÍ (*Release Constraint – T26*)
- **krevní stáze:** ČERVENÝ NEKLID (*Red stirring – T18*)
- **vnější vítr:** VYLOUČENÍ VĚTRNÉHO CHLADU (*Expel Wind-Cold – T34*), VYLOUČENÍ VĚTRNÉ HORKOSTI (*Expel Wind-Heat – T33*)

BOLESTI HLAVY Z PRÁZDNOTY

- **prázdnota čchi:** DOPLNĚNÁ ČCHI A LEHKOST SVALŮ (*Tonify Qi and Ease the Muscles – T11*), ROZEHNÁNÍ MRAKŮ (*Breaking Clouds – T66*)
- **prázdnota krve:** PROJASNĚNÍ OČÍ (*Brighten the Eyes – T06*), UKLIDNĚNÍ DUCHA (*Calm the Shen – T37*)
- **prázdnota jangu:** POSÍLENÍ KOŘENŮ (*Strengthen the Root – T02*)
- **prázdnota jin:** VYŽIVENÍ KOŘENŮ (*Nourish the Root – T01*)

MODEL	RECEPTURA	POVAHA BOLESTÍ
Protisměrná čchi	T57 VOLNOST ÚSTŘEDNÍ DRÁHY	pulsující na vrcholku hlavy
Stoupání jangu jater	T40 ČISTÝ JANG <i>banxia baizhu tianma tang jiajian</i> T14 PRUŽNOST BAMBUSU T06 PROJASNĚNÍ OČÍ	pulsující na spánkách, po stranách hlavy a za očima závratě
Oheň jater	T41 VYPUŠTĚNÍ OHNĚ <i>longdan xiegan tang jiajian</i>	pulsující, intenzivní za očima nebo na spánkách
Stagnace čchi jater	T32 OSVOBOZENÍ LUNY <i>xiaoyaosan jiajian</i> T17 PROPUKNUTÍ SMÍCHU <i>chaihu shugan tang jiajian</i> T26 UVOLNĚNÍ SEVŘENÍ <i>yuejuwan jiajian</i>	intenzivní všude po hlavě
Stáze krve	T18 ČERVENÝ NEKLID <i>xuefu zhuyu tang jiajian</i>	bodavé fixované na jednom místě
Vlhkost	T21 VYSUŠENÍ POLÍ <i>huo-po xia-ling tang jiajian</i> T20 LEHKOST SVALŮ <i>lian-poyin jiajian</i> T23 VÍTÁNÍ VŮNĚ <i>biminganwan jiajian</i>	tupé na čele
Hleny	T27 JASNÁ DUŠE <i>wendantang jiajian</i> T42 ČIRÉ MOŘE <i>erchentang jiajian</i>	tupé na čele nebo všude po hlavě otupělost, závratě, rozostřené vidění
Vítr vnější	T34 VYLOUČENÍ VĚTRNÉHO CHLADU <i>jing-fang jiebiao tang jiajian</i> T33 VYLOUČENÍ VĚTRNÉ HORKOSTI <i>yin-qiaosan jiajian</i>	závažné pohyblivé
Prázdnota čchi	T11 DOPLNĚNÁ ČCHI A LEHKOST SVALŮ <i>buzhong yiqi tang jiajian</i> T66 ROZEHNÁNÍ MRAKŮ <i>buzhong yiqi tang jiajian</i>	tupé všude po hlavě
Prázdnota krve	T06 PROJASNĚNÍ OČÍ T37 UKLIDNĚNÍ DUCHA <i>guipiwan jiajian</i>	tupé očí nebo za očima
Prázdnota jangu	T02 POSÍLENÍ KOŘENŮ <i>youguiwan jiajian</i>	tupé všude po hlavě
Prázdnota jin	T01 VYŽIVENÍ KOŘENŮ <i>zuoguiwan jiajian</i>	tupé všude po hlavě pocity prázdnoty hlavy